TEXTUUR

Wat?

Textuur is de zichtbare en/of voelbare aard van het oppervlak. Textuur kan je voelen met je handen, maar soms ook zien met je ogen. Het beschrijft kenmerken zoals gladheid, ruwheid, zachtheid, hardheid of structuur.

Richtinggevende woorden:

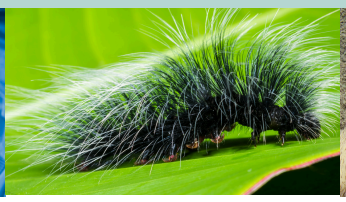
- geribbeld
- **ruw**
- **hard**
- hobbelig
- gedeukt
- puntig
- **zacht**
- **glad**
- harig
- stekelig
- bobbelig
- blinkend
- ....

vet: te kennen begrippen (MD)

In de dierenwereld zijn er enorm veel verschillende huidstructuren te vinden, die allen anders aanvoelen:

OPSTAP
leerroutes voor iedereen

KATHOLIEK ONDERWIJS .VLAANDEREN

TEXTUUR

In de kunst?

Stofuitdrukking
Een kunstenaar zal proberen om de textuur van een voorwerp, dier, plant, de huid,.... zo 'echt' mogelijk weer te geven.
Dit heet **textuursuggestie** of **stofuitdrukking**. Een kunstenaar zal verf en schildertechnieken gebruiken zodat een jas er echt wollig uitziet of een appel blinkend lijkt.

Als je naar deze schilderijen kijkt kun je je onmiddellijk voorstellen hoe de jurk en de mantel in werkelijkheid aanvoelen.
De zacht fluwelen mantel en de glans op de witte kleding zijn uiterst natuurgetrouw weergegeven.

François Boucher - *Madame Bergeret*

Hyacynthe Rigaud -*Lodewijk XIV*, 1701

TEXTUUR
In de kunst?

Textuur om diepte te suggereren

Textuur ook gebruikt worden om diepte of afstand te suggereren op een plat vlak. (vb. schilderij) Welke technieken passen kunstenaars hiervoor toe?

- Duidelijke, scherpe texturen lijken dichterbij.
- Vage, kleine of minder zichtbare texturen lijken verder weg.

Gustave Caillebotte – Paris Street; Rainy Day (1877)

Op de voorgrond zijn de kasseien heel duidelijk en gedetailleerd weergegeven. Naar achteren worden de kasseien kleiner, minder scherp en minder zichtbaar. Daardoor wordt de straat ruimtelijk ervaren. Hetzelfde geldt voor de kledij van de personen vooraan en achteraan.

Bouwsteen textuur? of ruimte?

- Het gebruik van textuur om diepte te suggereren valt onder bouwsteen ruimte. (coherentie tussen textuur en ruimte)
- In beeldende kunst betekent ruimte: manieren gebruiken om een plat vlak toch ruimtelijk of diep te laten lijken. Textuurperspectief is daar één techniek van.
- Omdat textuur helpt om afstand en diepte zichtbaar te maken, hoort het dus bij het bouwsteen ruimte.

TEXTUUR

Kunstenaars

Welke kunstenaars zetten in op textuur en stofuitdrukking?
Onderstaande kunstenaars tonen in hun werk heel sterk hoe textuur en stofuitdrukking gebruikt kunnen worden. Zij maken materialen en oppervlakken zichtbaar, voelbaar en herkenbaar door hun manier van schilderen, tekenen of beeldhouwen.

Max Ernst - onderzocht textuur via technieken zoals frottage. Hij gebruikte toevallige patronen en texturen als inspiratie voor fantasierijke beelden en surrealistische kunstwerken.
Vincent van Gogh - gebruikte dikke verfstreken waardoor schilderijen een ruwe, bewegende textuur krijgen.
Jan van Eyck - schilderde rijke stoffen zoals bont, fluweel en zijde met heel veel detail.
Johannes Vermeer - gebruikte licht om zachte en glanzende stoffen realistisch weer te geven.
Claude Monet - werkte met losse penseelstreken om sfeer en oppervlakken zichtbaar te maken.
Jean Dubuffet - experimenteerde met zand, aarde en dikke materialen voor sterke reliëftexturen.
Anselm Kiefer - verwerkt stro, lood en andere materialen in zijn schilderijen voor zware, tastbare texturen.
Yayoi Kusama - gebruikt herhaling van stippen en bobbelige vormen waardoor een sterke visuele textuur ontstaat.
Antoni Tàpies - maakte werken met ruwe oppervlakken en gemengde materialen.
Auguste Rodin - liet bij zijn beeldhouwwerken de oppervlakken vaak ruw, onregelmatig en zichtbaar bewerkt
Barbara Hepworth -combineerde gladde en ruwe oppervlakken.
Henry Moore - gebruikte organische vormen met zichtbare materiaalstructuren.
Louise Bourgeois - zette textuur in om spanning en emotie op te roepen.
Niki de Saint Phalle - werkte met reliëf, mozaïek en opvallende oppervlaktes.
Joanna Vasconcelos - beeldhouwster: grootschalige kleurrijke installaties, vooral haar grote textiele sculpturen zetten in op textuur, ze combineert stoffen, haakwerk, franjes, kant,... woorden zoals zacht/hard, glad/ruw, fijn/grof, pluizig/vezelig,... passen bij haar werk.
El Anatsui - beeldhouwer uit Ghana, werkt met gerecycleerde materialen. Hij maakt textuur heel concreet: Waaruit bestaat het oppervlak en hoe zie of voelt dat?

El Anatsui - Old Man's Cloth

TEXTUUR
In de klas?

Bouwsteen textuur leer je niet alleen door erover te praten. Kinderen begrijpen textuur pas echt wanneer ze die kunnen ervaren, onderzoeken en zelf vormgeven. Daarom zijn kennis, techniek en vaardigheid onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wanneer leerlingen tekenen, stempelen, afdrukken, frottage uitvoeren of experimenteren met materialen, ontdekken ze hoe texturen ontstaan en hoe ze zichtbaar of voelbaar gemaakt kunnen worden. Via zulke beeldende handelingen leren ze verschillen herkennen tussen ruw, glad, harig, geribbeld of bobbelig, en begrijpen ze hoe kunstenaars textuur inzetten in hun werk.

Jonge kinderen:

-texturen tactiel ervaren, ontdekken, voelen, benoemen... in de omgeving en bij kunstwerken

-stempelen met of afdrukken maken van verschillende texturen:

- met verf op blad
- een voorwerp in klei of deeg duwen
- frottage (kleuren over een voorwerp tot textuur zichtbaar wordt)

-gebruiken van verschillende materialen (draad, stof, wat, knopen,...)

Oudere kinderen

- texturen proberen weergeven: texturen suggereren

- op tekenpapier hard en zacht te duwen, lijntjes en puntjes te zetten, uitwrijven, spatten,... met verschillende vormgevingsmiddelen zoals houtskool, (grafiet)potloden, (Chinese) inkt,wasco, krijtjes,...

- textuur weergeven in plastische materialen (klei, deeg, papiermaché,...) door te prikken, duwen, wrijven, snijden, durkken, ... met spatels, lomer, satéprikker,...

-werken met materialen die verschillende texturen hebben: stof, linten, aarde, gras, wol, watten, jute, draad, knopen, kant,....

TEXTUUR

Wat?

Textuur is de zichtbare en/of voelbare aard van het oppervlak. Textuur kan je voelen met je handen, maar soms ook zien met je ogen. Het beschrijft kenmerken zoals gladheid, ruwheid, zachtheid, hardheid of structuur.

Richtinggevende woorden:

- geribbeld
- **ruw**
- **hard**
- hobbelig
- gedeukt
- puntig
- **zacht**
- **glad**
- harig
- stekelig
- bobbelig
- blinkend
- ....

vet: te kennen begrippen

In de dierenwereld zijn er enorm veel verschillende huidstructuren te vinden, die allen anders aanvoelen:

